

Prosjekttittel: Ressursbruk, HMS og arbeidsmiljø ved teknisk enhet

Kommune: Hemnes

Bakgrunn: Kontrollutvalget i Hemnes kommune vedtok i sak 28/25 å bestille en forvaltningsrevisjon rettet mot teknisk avdeling i kommunen – med fokusområder som beskrevet under overskriften «Formål» nedenfor. Bakgrunnen for kontrollutvalgets vedtak i ovennevnte sak er at kommunestyret i sak 42/25 vedtok å be kontrollutvalget gjennomføre en forvaltningsrevisjon av teknisk enhet med bakgrunn i funn fra rapporter utarbeidet av *PricewaterhouseCoopers* (PwC).

Prosjektleder: Knut Teppan Vik

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor: Margrete Mjølhus Kleiven

Formål:

Kontrollutvalget har i sitt vedtak i sak 28/25 avgrenset fokuset for den forestående forvaltningsrevisjonen til å gjelde følgende tema:

- System for iverksettelse av vedtak – hvem som har ansvar for å følge opp hva
- Arbeidsmiljøundersøkelse – psykososialt og fysisk arbeidsmiljø
- HMS – forebygging og oppfølging av sykefravær

Revisor legger dermed til grunn at kontrollutvalgets formål med forvaltningsrevisjonen er å – gjennom en forvaltningsrevisjon – kunne bidra til å belyse utfordringer og eventuelle forbedringsbehov ved teknisk enhet på de ovennevnte områdene.

Arbeidsbeskrivelse:

Vi innleder vårt arbeid med å sende et oppstartsbrev til kommunedirektøren. I brevet anmoder vi kommunedirektøren om å utnevne en kontaktperson som vi kan forholde oss til i gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen. Kontaktpersonen bør ha god kjennskap til – og gjerne organisatorisk tilknytning til – teknisk enhet. Når vi har fått utnevnt en kontaktperson, avholder vi et oppstartsmøte med vedkommende. Deretter fortsetter vi å innhente informasjon for å besvare hovedspørsmålene (problemstillingene) som ligger til grunn for forvaltningsrevisjonen. Når vi har innhentet det vi anser for å være tilstrekkelig og pålitelig informasjon for å besvare disse hovedspørsmålene, samler vi denne informasjonen i et rapportutkast som tilsendes kommuneadministrasjonen v/ kontaktpersonen vår. Dermed gis kommuneadministrasjonen en mulighet til å bekrefte, supplere og (eventuelt) korrigere opplysningene vi har innhentet. Når dette informasjonsgrunnlaget er bekreftet, supplert og eventuelt korrigert fra kommuneadministrasjonens side, innarbeider vi våre vurderinger og konklusjoner i rapporten vår. Deretter sendes rapporten til kommunedirektøren for eventuell uttalelse. Normalt setter vi en uttalelsesfrist på to uker. Når kommunedirektørens uttalelse (eventuelt en avklaring av at en slik uttalelse ikke

vil bli gitt) foreligger, ferdigstiller vi rapporten i endelig utgave og oversender denne til kontrollutvalgets sekretariat for saksforberedelse.

Problemstillinger

Revisor oppfatter at bakgrunnen for kommunestyrets oppfordring til kontrollutvalget om å bestille en forvaltningsrevisjon rettet mot teknisk enhet, er at undersøkelser gjennomført av PwC har avdekket forhold som bør følges opp. I rapporten «*Ressursbruksanalyse og utredning av fremtidens oppvekstjenester*», som ble ferdigstilt i mars i år, vises det innledningsvis til følgende:

«De tekniske tjenestene har ansvar for et stort omfang av bygningsmasse i ulike tettsteder i kommunen, og begrenset kapasitet i bemanningen. Dagens ansatte opplever at det er krevende å nå over alle oppgaver de har ansvar for, og må løpende prioritere hvilke oppdrag i de ulike byggene de skal gjennomføre, og hvilke de skal la stå. Tjenesten har et stort etterslep på nødvendige oppgaver som bør utføres. Videre er ansvarsfordelingen for løpende drift og vedlikehold av bygningsmasse og inventar uavklart mellom bygningsdrift og brukerne av bygget. Dette fører til at det er flere oppgaver ingen av aktørene opplever å ha ansvar for, eller kapasitet til å utføre. På denne måten blir nødvendig vedlikehold og reparasjoner av bygg ikke utført, eller utførelsen blir forsinket. I neste omgang gir dette økt slitasje av bygningsmassen, og høyere utgifter til reparasjoner.» (PwC, 2025:4)

Av rapporten fremgår det videre at det er uenighet mellom skolene/barnehagene og teknisk enhet om hvem som har ansvaret for løpende drift og vedlikehold av bygningsmassen, og dette gjelder særlig installasjoner i byggene. Uenigheten om ansvaret resulterer i at installasjon av utstyr samt vedlikehold av bygningsmasse blir forsinket – eller ikke gjennomført i det hele tatt.

Teknisk enhet består av flere organisasjonsledd, slik revisor oppfatter det. *Miljøservice*, som har ett team i Korgen og ett i Hemnes, gjennomfører renhold og gir praktisk bistand (renhold i private hjem) til hjemmetjenesten. Miljøservice har, ifølge rapporten, utfordringer med sykefravær. Det samme gjelder teknisk enhet som sådan. *Bygningsdrift*, som er en annen del av teknisk enhet, har blant annet ansvar for brøyting, samt ventilasjon og vedlikehold av bygg. I PwC sin rapport vises det til tall fra Hemnes kommune som viser at det er totalt 68 ansatte ved enheten.

Slik revisor forstår rapporten som PwC har utarbeidet for Hemnes kommune, peker denne både på ressursrelaterte og samhandlingsrelaterte utfordringer som berører, blant annet, bygningsvedlikehold og bygningsdrift. Revisor er, i lys av dette, usikker på om formuleringen «oppfølging av vedtak», jf. kontrollutvalgets bestilling i sak 28/25, er dekkende for det utfordringsbildet som kommunestyret, jf. ordførers innstilling til sak 42/25, ønsker belyst.¹ Fra ordførers innstilling hitsettes:

«Med tanke på de funn som er avdekket i PWC-rapportene, er det viktig at det blir gjennomført en revisjon av tekniske tjenester som følger opp problemstillingene avdekket i PWC-rapportene og belyser dem grundig.»

Punkt 2 og 3 i kontrollutvalgets bestilling – altså arbeidsmiljøundersøkelse og revisjon rettet mot HMS-arbeid og nærværs-/fraværarbeid – fremstår åpenbart relevante. Når det gjelder punkt 1 – system for iverksettelse av vedtak – kan revisor naturligvis undersøke teknisk enhets system for dette. Revisor er imidlertid usikker på om slike undersøkelser nødvendigvis vil tilføre kommunen ny kunnskap. PwC-rapporten skildrer, på relativt detaljert nivå, at det er uklarhet og uenighet nettopp relatert til hvem som har ansvar for å gjøre hva, når det gjelder bygningsdrift og

¹ Revisor registrerer at teknisk enhet synes å ha et etablert system for rapportering til Samfunns- og miljøutvalget - om oppfølging av politiske vedtak derfra. Rapporteringer revisor har blitt forelagt, illustrerer at teknisk enhet har ansvar for oppfølging av mange politisk styrt aktiviteter i kommunen. Bygningsdrift og bygningsvedlikehold utgjør ett av flere slike aktivitetsområder.

byggningsvedlikehold. Revisors undersøkelser vil fort komme til å ende opp med samme konklusjon, uten at dette tilfører kontrollutvalget og kommunestyret ny kunnskap.

I PwC sin rapport vises det innledningsvis til at dagens ansatte ved de tekniske tjenestene *«opplever at det er krevende å nå over alle oppdragene de har ansvar for og må løpende prioritere hvilke oppdrag i de ulike byggene de skal gjennomføre, og hvilke de skal la stå. Tjenesten har et stort etterslep på nødvendige oppgaver som bør utføres.»* I rapporten vises det videre til at verken skolene/barnehagene eller teknisk sektor opplever å få bevilget ressurser til å ivareta ansvaret for installasjon av utstyr eller vedlikehold av bygningsmassen i skole- og barnehagebyggene. Det vises videre i rapporten til at *«Hemnes kommune har mange bygg fordelt på ulike deler av kommunen, noe som binder opp mye ressurser til drift og vedlikehold av disse.»*

PwC sin rapport inneholder ingen sammenlikninger av Hemnes kommunes ressursbruk på den kommunale bygningsmassen sammenliknet med sammenliknbare kommuner. Revisor anser at en analyse av dette – sammenholdt med de to øvrige hovedspørsmålene (arbeidsmiljø og HMS-arbeid ved teknisk enhet) som følger av kontrollutvalgets bestilling – vil kunne være egnet til å gi kontrollutvalget og kommunestyret et relevant informasjonsgrunnlag med henblikk på utfordringene som synes å foreligge. En slik sammenliknende ressursbrukanalyse vil kunne gi kommunestyret et grunnlag for å vurdere i hvilken grad utfordringene som påpekes i PwC-rapporten kan forstås som ressursbetingede², eller om det er andre organisatoriske forhold som fremstår mer relevante å rette fokus mot. Våre forslag til problemstillinger er derfor:

- 1) *Hvordan opplever de ansatte ved teknisk enhet i Hemnes kommune det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet ved enheten?*
- 2) *Har teknisk enhet i Hemnes kommune et systematisk HMS-arbeid, herunder et systematisk arbeid med forebygging og oppfølging av sykefravær?*
- 3) *Hvor mye ressurser bruker Hemnes kommune på drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen sammenliknet med sammenliknbare kommuner? Hva er mulige årsaker til eventuelle forskjeller som kommer frem i sammenlikningene?*

Revisjonskriterier (foreløpige):

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som praksisen på det reviderte området skal vurderes i forhold til. For problemstilling 1 og 3 i dette prosjektet, vil slike vurderinger ikke være aktuelle. Problemstilling 1 og 3 er deskriptivt orientert – og vi bli besvart med kartlegginger og analyser.

For problemstilling 2 i dette prosjektet utleder vi revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Lov av 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov av 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Forskrift av 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

² I en slik analyse vil revisor også presentere budsjettammene som bygningsdriften og bygningsvedlikeholdet har vært underlagt i Hemnes kommune de siste årene – og kommentere eventuelle årlige mer -eller mindreforbruk opp imot disse rammene.

Revisjonskriterier konkretiseres og bearbeides og kan derfor bli endret etter hvert som revisor framskaffer informasjon i prosjektet.

Metode:

Revisor anser at de aktuelle metodene i denne forvaltningsrevisjonen er dokumentanalyse, intervju, og spørreundersøkelse. Vi anser at det vil være aktuelt å intervju enkelte ansatte i kommunen, og vi vil gjennomføre en arbeidsmiljøundersøkelse ved bruk av elektronisk spørreskjema. Ulike former for dokumentasjon, blant annet knyttet til teknisk enhets internkontroll på HMS-området, vil være sentral for å belyse de foreslåtte problemstillingene. Det samme vil gjelde dokumentasjon som viser hvordan ansatte med lengre tids sykefravær blir fulgt opp av kommunen v/ teknisk enhet som arbeidsgiver.

Prosjektstart:

Etter kontrollutvalgets vedtak av overordnet prosjektskisse.

Forventet ressursbruk:	Forventet ferdigstillelse³:
280 timer	Mai 2026

Kritiske faktorer:

Kritiske faktorer vil være knyttet til innsamling av data, altså samarbeidet med kommuneadministrasjonen med hensyn til innhenting av skriftlig dokumentasjon og muntlig informasjon.

Dato: 24. oktober 2025

Sign: *Knut Teppan Vik e.f.*
Forvaltningsrevisor og prosjektleder

³ Under forutsetning av at prosjektets aktiviteter kan gjennomføres som planlagt, jf. kritiske faktorer